

بازیگوش باهوش

(کتاب کار)

تألیف

عزت اسفهلانی

با مقدمه و کارشناسی

دکتر مصطفی تبریزی

انتشارات آوای هانا

- سرشناسنامه
عنوان و نام پدیدآور : اسفهلانی، محبت، ۱۳۴۸
: بازیگوش باهوش / چاپ کا / مولف عفت
اسفهلانی؛ با مقدمه و کارتن علمی مصطفی تبریزی
: تهران: آوای هانا، ۱۳۹۴.
مشخصات نشر : ۱۱۲ ص. مصور (رنگی)، جدول
مشخصات ظاهری : 978-600-95193-2-3
شابک :
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه : ص. ۱۱۱
موضوع : آموزش پیش‌دستانی - راهنمای آموزشی
موضوع : آموزش پیش‌دستانی - مشارکت والدین
شناسه افزوده : تبریزی، مصطفی، ۱۳۲۴ - ، مقدمه‌نویس
رده‌بندی کنگره : LB۱۱۴۰/۲/ف/۲۳۵ ب ۱۳۹۴
رده‌بندی دیوبی : ۳۷۲/۲۱۰۷
شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۶۳۳۰۱

بازیگوش باهوش

نوشته‌ی عفت اسفهلانی

ویراستار: فرزانه خونگرم لاکه

طراح داخلی: الهه اسفهلانی صفحه‌آرا: ساناز قهرمانی

چاپ اول ۱۳۹۴، شمارگان ۲۵۰۰، چاپ رامین

شبکه ۳-۲-۹۵۱۹۳-۶۰۰-۹۷۸

«تمام حقوق برای انتشارات آوای هانا محفوظ است»

نشانی: تهران، خیابان ستارخان، پل یادگار امام، بازار اسفندی،

قاز ۱، شماره ۸/۱۱۸ تلفن: ۷-۴۴۲۴۶۷۱۵

قیمت ۱۱۰۰۰ تومان

فهرست

۷	مقدمه
۹	پیش گفتار
۱۳	گام اول تا چهارم
۲۱	تطبیق مطالب
۲۹	توالی دیداری
۳۹	تکمیل دیداری
۴۷	دقت
۵۴	فعالیت‌های ادراکی - بینایی فراستیک
۵۵	هماهنگی حرکتی - دیداری
۶۱	تشخیص شکل از زمینه
۷۵	پایداری یا ثبات شکل
۸۳	طرز قرار گرفتن شکل در فضا
۹۱	شباهت‌ها و تفاوت‌ها
۱۰۵	ارتباطات فضایی

مقدمه

تمامی فرایندهای ذهنی و یادگیری‌های مختلف، توسط مغز صورت می‌گیرد. تقریباً هر انسانی، با این‌که وجوه مشترک زیادی با دیگر انسان‌ها دارد، در همه چیز از جمله توانمندی‌های مغز، کاملاً یکتا، منحصر به فرد و بی‌نظیر است.

این‌که هر فردی از نظر فرآیندهای ذهنی از چه توانمندی‌های بالقوه‌ای برخوردار است و به چه میزان توان یادگیری دارد و به سخن دیگر، از چه قابلیت‌هایی برخوردار است، به ژن‌های وی مرتبط است. ژن‌ها و تولیدات پروتئینی آن‌ها، عامل تعیین‌کننده و الگوی ارتباط بین سلول‌های عصبی (نرون‌ها) مغز هستند.

با این وجود، اگر فرد در شرایط و محیطی قرار گیرد که امکان تحقق و فعلیت یافتن نسخه‌های دیکنه شده‌ی ژن‌ها فراهم نشود، توانمندی‌های ژنتیک او بروز خواهند کرد. به عبارتی می‌توان گفت که هم محیط و هم تجربه‌های اجتماعی، بر کارکرد مغز و ژن‌ها تأثیر می‌گذارند. (هرنامدز و بلازد، ۲۰۰۶، راتر ۲۰۰۶)

با توجه به این مقدمات، کودکانی که پیش از دوره‌ی دبستان و در طول دوره‌ی تحصیلی از تجربه‌های بیش‌تری برخوردار هستند، می‌توانند قابلیت‌ها و توانمندی‌های ژنتیکی خود را بروز دهند.

این تجربه‌ها شامل موارد بسیار زیادی است از جمله، بازی‌ها، سرگرمی‌ها، مازها، جداول سودوکو، تمرین‌های مربوط به تشخیص تفاوت‌ها و شباهت‌های دیداری و شنیداری و ...

اگر این تجربه‌ها و تمرین‌ها، به‌صورت جذاب و زیبا به کودک ارائه شود، موجب شادمانی و تسهیل یادگیری کودک می‌شود. در نتیجه کودک قادر خواهد بود که دروس مدرسه‌ای را نیز آسان‌تر و سریع‌تر بیاموزد و تکالیف درسی خود را در زمان کوتاهی انجام دهد و سرانجام به پیشرفت‌های تحصیلی مورد انتظار نائل آید.

کتابی که در پیس بر دایند، حاوی تمرین‌های حساب شده، مفید و جذابی است که مغز و ذهن کودک را برای پیشرفت تحصیلی آماده می‌سازد.

دکتر مصطفی تبریزی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

پیش‌گفتار

در اوّل سال خدمتم، در یکی از روستاهای هشت‌رود معلّم کلاس سوّم بودم. از روز اوّل متوجه شدم که تعدادی از دانش‌آموزان نمی‌توانند خوب بخوانند و بنویسند و من نفی هم حروف الفبا را بلد نیستند. در نتیجه کارم را از آموزش حروف با تمرین‌های مختلف شروع کردم. بعد از گذشت مدّتی وضعیت کلاس خوب شد، ولی هنوز یک دانش‌آموز بود که هیچ پیشرفتی از خود نشان نمی‌داد. به ناچار از تمام روش‌هایی که به ذهنم می‌رسید، استفاده کرده و سعی کردم که از تجربیات همکاران سابقه نیز بهره‌مند شوم. بالاخره بعد از گذشت دو ماه ثمره‌ی تلاش‌هایم را دیدم! آن دانش‌آموز در حد زرنگ‌ترین شاگرد کلاس پیشرفت کرد! ولی هنوز حروف مشکل برایم برطرف نشده بود. هر سال چنین دانش‌آموزانی در کلاس می‌بودند، بعضی پیشرفت می‌کردند، ولی بعضی نه!

در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ با چهار سال سابقه‌ی تدریس در کلاس اوّل، برای بار پنجم، به عنوان معلّم کلاس اوّل، در یکی از مدارس اطراف شهر انتخاب شدم. وقتی دفترچه‌ی سلامت دانش‌آموزانم را بررسی می‌کردم،

متوجه شدم که پانزده نفر از آن‌ها علامت (مثبت) دارند. این به آن معنا بود که آن‌ها به تست‌ها، خوب جواب نداده بودند! با توکل بر خدا و تجربه‌هایی که از سال‌های قبل داشتم و کمک گرفتن از همکاران پیش‌کسوت، کارم را کمی متفاوت‌تر از سال‌های قبل شروع کردم. از والدین کودکان هم کمک خواستم و خواهش کردم که در تدریس و تمرین کمک کنند. بالاخره آن سال تحصیلی با موفقیت دانش‌آموزان و خشنودی و رضایت والدین به پایان رسید، ولی این سؤال هم‌چنان در ذهنم باقی بود که چرا این دانش‌آموزان به تست‌ها خوب جواب نداده بودند.

در سال تحصیلی ۸۵-۸۴ بعد از مصاحبه، به عنوان آموزگار مرکز (ال - دی) انتخاب شدم و جواب سؤال چند ساله‌ام را یافتم! یعنی متوجه شدم که این‌گونه دانش‌آموزان حتی باید از نظر ادراک، دقت، حافظه و توالی حافظه‌ی دیداری و هم‌چنین حساسیت، تمرکز ادراک و توالی حافظه‌ی شنیداری و نیز هماهنگی چشم و دست و عضلات دست تقویت شوند. من نیز این تمرین‌ها را هر سال بدون آگاهی انجام می‌دادم و این امر باعث پیشرفت دانش‌آموزان می‌شد! بالاخره امسال با ۹ سال سابقه در مرکز ال - دی و مشاهده‌ی نتایج خوب ارائه‌ی بعضی راهکارها به والدین (حتی والدین بی‌حواد) هشت کلاس اول در اطراف شهر، با خود اندیشیدم که چه بهتر است این تقویت‌ها قبل از آموزش خواندن و نوشتن صورت گیرد تا دانش‌آموزان بدون مشکل دیداری و شنیداری و ... وارد مرحله‌ی عمل شوند. برای تحقق این امر تصمیم گرفتم که این کتاب را با مطالعه‌ی منابعی که در این زمینه موجود بود، تدوین کنم.

سپاس آن نگارنده‌ی غیب را که به این بنده‌ی کمترین توفیق داد تا

شاید بتوانم با حلّ مشکل تعدادی از کودکان (هر چند اندک) توشه‌ای برای آخر تم اندوخته باشم.

سپاس من هم‌چنین بر استاد فرهیخته جناب آقای دکتر مصطفی تبریزی که اگر لطف و عنایت ایشان نبود، این اثر به انجام نمی‌رسید. و به ویژه از برادرزاده‌ام الهه اسفهلانی که طرّاحی، تصویرگری این اثر بر عهده گرفت و در انجام این کار از هیچ تلاش و کوششی دریغ نورزید و هم‌چنین از تمامی عزیزان و بزرگوارانی که در تهیه، تنظیم و تدوین این اثر مرا یاری و مددلی نمودند، قدردانی می‌کنم. امید است این گام کوچک مثمر‌تر واقع گردد و زمینه‌ای برای مطالعات گسترده‌تر را فراهم سازد.

عفت اسفهلانی

